

Lausunnon antaminen Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Kunnanhallitus 24.8.2026

1692/00.04.01/2026

Valmistelija

Niemelä Tiia, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Lausuntopyyntö ja taustatiedot

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö pyytävät lausuntoja luonnoksesta Suomen kansalliseksi ennallistamissuunnitelmaksi. Lausuntoa pyydetään 27.8.2026 mennessä.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta (EU) 2024/1991 astui voimaan 18.8.2024. EU:n ennallistamisasetus toimeenpanee EU:n biodiversiteettistrategiaa ja pyrkii osaltaan pysäyttämään luontokadon etenemisen. Asetuksen toimeenpanoa varten jäsenmaat laativat kansalliset ennallistamissuunnitelmat ja toteuttavat tarvittavat esiselvitykset ja vaikutusarviot niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen asetuksen 4–13 artiklassa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi sekä unionin yleisten tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi.

Kansallinen ennallistamissuunnitelma on strateginen ja vaiheittain tarkentuva tiekartta EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoon. Suunnitelman ensimmäinen luonnosversio toimitetaan EU:n komissiolle syksyllä 2026. Suunnitelmaa tullaan vielä päivittämään mm. komission palautteen perusteella ennen lopullisen version toimittamista komissiolle syyskuuhun 2027 mennessä. Nyt laadittava suunnitelma keskittyy tavoitteisiin ja toimiin vuoteen 2030 mennessä ja suunnitelmaa tullaan päivittämään vuosina 2032 ja 2042 ennallistamisasetuksen toimeenpanemiseksi vuoteen 2050.

Suomi on linjannut, että ennallistamissuunnitelman toimeenpano on yksityisille maanomistajille vapaaehtoista ja heidän on mahdollista saada korvausta suojelusta tai tukia ennallistamistoimiin esimerkiksi METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta. Asetuksella ei ole suoria vaikutuksia yksityisen henkilön omaisuuden suojaan. Suunnitelmasta ei tule suoraan voimaan yksityishenkilöitä sitovia tai heidän omaisuuteensa kohdistuvia päätöksiä.

Tuusulan kunnan lausunnon yhteenveto:

Tuusulan kunta pitää ennallistamissuunnitelman tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina ja tunnistaa luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta, ilmastonmuutokseen sopeutumisesta sekä ihmisten hyvinvoinnista ja elinympäristöjen laadusta syntyvät merkittävät yhteiskunnalliset hyödyt. Tuusulassa luonnon monimuotoisuutta, ilmasto- ja kestävyystavoitteita edistetään jo nykyisin muun muassa luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO), ilmasto-ohjelman sekä vihersiniverkostosuunnitelman (VISSI) kautta.

Kunta katsoo kuitenkin, että ennallistamissuunnitelman toimeenpanolla voi olla merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan, maankäyttöön ja talouteen. Suunnitelmasta jää vielä epäselväksi, mitä konkreettisia velvoitteita ja vastuita kunnille kohdistuu, millaisia vaikutuksia toimeenpanolla on kuntien työmäärään sekä millä rahoituskeinoilla kuntia koskevien toimenpiteiden toteuttaminen on tarkoitus turvata. Myös suunniteltujen lainsäädäntömuutosten, erityisesti heikentämättömyysveloitteen, vaikutukset kuntakaavoitukseen ja maankäytön suunnitteluun edellyttävät tarkempaa arviointia ja selkeytystä.

Tuusulan kunta pitää kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen tähtääviä tavoitteita ja toimenpiteitä kannatettavina. Kasvavassa ja tiivistyvässä kunnassa niiden toteuttaminen on kuitenkin käytännössä haastavaa. Ennallistamissuunnitelman toimeenpano ei saa johtaa kaupunkirakenteen tarpeettomaan hajautumiseen eikä estää kasvavien kaupunkiseutujen kestävästi tiivistämistä. Kaupunkivihreän määrän lisäksi tulee huomioida myös viherrakenteen laatu, toimivuus ja monimuotoisuus. Lisäksi on tunnistettava, että kaupunkivihreän ja erityisesti latvuspeiton lisääntyminen tapahtuu pääosin pienin askelin ja vaikutukset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä kasvillisuuden kehittyessä. Tämä tulee ottaa huomioon tavoitteiden seurannassa ja arvioinnissa.

Kunta pitää ongelmallisena myös lausuntokierroksen ajoittumista keskelle kesälomakautta ja valmisteluprosessin loppuvaiheeseen. Tämä on heikentänyt kuntien ja muiden sidosryhmien mahdollisuuksia perehtyä aineistoon sekä osallistua valmisteluun täysipainoisesti. Jää epäselväksi, miten lausuntopalautetta voidaan tosiasiallisesti hyödyntää jatkovalmistelussa, kun ennallistamissuunnitelman luonnos on tarkoitus toimittaa Euroopan komissiolle jo syyskuun 2026 alussa.

Kokonaisuutena Tuusulan kunta korostaa, että ennallistamissuunnitelman jatkovalmistelussa tulee varmistaa kuntien toimintaedellytykset, riittävä rahoitus ja selkeät vastuut.

Tuusulan kunnan lausunto kokonaisuudessaan lausuntopalvelun lomakerakenteen mukaisesti:

1. Yleiset kommentit ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Ennallistamissuunnitelman luonnoksessa todetaan, että toimeenpanoa priorisoidaan alkuvaiheessa suojelualueille ja valtion maille, mutta samalla mainitaan, että tavoitteita ei voida saavuttaa pelkästään Natura-alueilla ja suojelualueilla, vaan toimia on lisättävä myös niiden ulkopuolella. Näin ollen kuntien rooli ennallistamisasetuksen toimeenpanossa on merkittävä, mutta suunnitelmassa ei kuitenkaan kuvata riittävästi kuntien vastuita, resurssitarpeita eikä käytännön toteutuksen tukimuotoja.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpanolla voi olla myös merkittäviä vaikutuksia kuntien maankäyttöön kaavoitukseen ja viheralueiden hoitoon ja siten myös kuntien talouteen, elinvoimaan ja kilpailukykyyn.

Lausuntokierroksen ajoittaminen keskelle kesälomakautta valmisteluprosessin loppuvaiheeseen kaventaa olennaisesti kuntien ja muiden sidosryhmien mahdollisuuksia perehtyä aineistoon sekä vaikuttaa sen sisältöön. Ottaen huomioon aineiston Euroopan komissiolle toimittamisen tiukan aikataulun, jää epäselväksi, miten

lausuntopalaute voidaan tosiasiallisesti hyödyntää jatkovalmistelussa.

2. Kommentit luontotyyppien ja lajien tilan parantamisen tavoitteisiin (artiklan 4 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

3. Kommentit meriekosysteemien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 5 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luvut 2-3)

4. Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksiin liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Kaupunkivihreän ja latvuspeiton tavoitetasojen määrittäminen vasta vuoden 2028 jälkeen on ongelmallista. Konkreettisten numeeristen tavoitteiden puuttuessa kunnianhimoisten ja pitkäjänteisten toimenpiteiden suunnittelu on haastavaa. Tavoitteiden tulisi olla mahdollisimman selkeitä jo toimeenpanon alkuvaiheessa.

Kaupunkiekosysteemialueiden rajaamisesta järjestettiin kunnille kaksi kommenttikierrosta, ja rajaukset tehtiin pääosin kuntien esitysten mukaisesti. Tuusulassa kaupunkiekosysteemialue on muodostettu ehdotuksen mukaisesti UCC-ruutuihin perustuen. Suunnitelmassa on kuitenkin jäänyt epäselväksi, miten useamman kunnan alueelle ulottuvat tai toisiinsa kytkeytyvät UCC-ruudut käsitellään. Erityisesti tulisi täsmentää, muodostavatko kuntarajat ylittävät ja yhtenäisen kaupunkirakenteen muodostavat UCC-ruudut yhden yhteisen kaupunkiekosysteemialueen vai erilliset kuntakohtaiset alueet. Mikäli kaupunkiekosysteemialue muodostetaan usean kunnan yhteisenä alueena, tulee vastuiden, tavoitteiden ja raportointivelvoitteiden jakautuminen kuntien kesken määritellä selkeästi.

Suunnitelmassa viitataan liitteeseen 3, jossa kaupunkiekosysteemialueiden rajaukset esitetään. Lausuntoaineistossa kyseistä liitettä ei kuitenkaan ollut mukana.

Suunnitelmassa tulisi täsmentää, kuka vastaa kaupunkivihreän ja latvuspeittävyuden mittaamisesta, millä aineistoilla seuranta toteutetaan sekä miten mahdolliset muutokset todennetaan ja raportoidaan. Seuranta- ja arviointimenetelmissä tulee huomioida myös aineistojen tarkkuuden riittävyys suhteessa toteutettavien toimenpiteiden mittakaavaan. Kaupunkivihreän lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet voivat olla pinta-alaltaan melko pienipiirteisiä, ja niiden vaikutukset voivat näkyä vasta pitkällä aikavälillä kasvillisuuden hitaasta kehitymisestä johtuen. Mikäli seuranta perustuu valtakunnallisiin tai EU-tasoisin aineistoihin, kuten maanpeiteaineistoihin, eivät toteutetut viherrakennetoimenpiteet välttämättä erotu riittävällä tasolla. Toteutumisen arvioinnissa ei tule tarkastella yksinomaan määrällisiä muutoksia, vaan myös kaupunkivihreän laatua, toimivuutta ja ekologista merkitystä.

5. Kommentit jokien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 9 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

6. Kommentit pölyttäjäkantojen ennallistamistavoitteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

7. Maatalousindikaattoreiden valintaan ja turvemaan määritelmään liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

8. Metsäindikaattoreiden valintaan liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

9. Kommentit heikentämättömyysvelvoitteen kansallisen toimeenpanon ja joustavaan soveltamiseen. Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto luku

6. Heikentämättömyysvelvoitteen kansallista toimeenpanoa valmistellaan erillisessä lakihankkeessa

(<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM022:00/2025>), josta järjestetään oma erillinen lausuntokierros valmistelun edetessä.

Heikentämättömyysvelvoite tarkoittaa, että hyvässä tilassa olevien tai ennallistettujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen tilaa ei saa merkittävästi heikentää, ellei kyseessä ole asetuksessa määritelty poikkeustilanne tai haittaa kompensoida asianmukaisesti. Hankkeen tai suunnitelman aiheuttava heikennys arvioitaisiin jatkossa osana lupa-arviointia tai suunnitelman hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Luonnoksesta ei vielä riittävän selkeästi ilmene, miten heikentämättömyysvelvoite tulee vaikuttamaan kuntien kaavoitukseen, yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen sekä kasvavien kaupunkiseutujen maankäytön suunnitteluun. Velvoitteen toimeenpano osana lupa- ja hyväksymismenettelyjä voi lisätä selvitys- ja arviointitarpeita sekä pidentää prosessien kestoa, mikä kasvattaa kuntien resurssitarpeita ja voi heikentää hankkeiden ennakoitavuutta. Kunta pitää tärkeänä, ettei velvoite muodostu esteeksi MAL-sopimusten mukaisten kasvutavoitteiden toteuttamiselle.

10. Kommentit erityisesti luontotyyppi ja lajitavoitteita (artikla 4) sekä jokien vapauttamista (artikla 9) tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Toimenpide 7 (informaatio-ohjaus) on erittäin tärkeä. Luontotyyppien turvaaminen ja ennallistaminen edellyttävät laajaa tiedon lisäämistä niin yksityisille maanomistajille, toimijoille kuin kuntapäätäjillekin. Erityisesti kuntapäätäjien tietoisuuden lisääminen tukee resurssien kohdentamista ennallistamistoimiin.

Toimenpiteen 8 (metsänkäsittelymenetelmien kehittäminen ja toimeenpano direktiiviluontotyypeille) osalta jää epäselväksi, miten talousmetsissä tapahtuvat toimenpiteet käytännössä toteutuvat, kun ennallistamissuunnitelman toimeenpano perustuu yksityisille maanomistajille vapaaehtoisuuteen. Tarvitaan selkeyttä siihen, perustuvatko toimenpiteet jatkossakin vapaaehtoisuuteen vai syntykö niistä myöhemmin velvoitteita. Jos toimeenpano perustuu vapaaehtoisuuteen, tulee tarjolla olla nykyistä parempia ja houkuttelevampia taloudellisia kannustimia sekä korvausjärjestelmiä.

11. Kommentit erityisesti meri- ja vesiekosysteemien (artikla 5) ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

12. Kommentit kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreää ja latvuspeittoa lisääviin toimenpiteisiin (artikla 8) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Tuusulan kunta pitää kaupunkivihreän, puuston ja viheryhteyksien vahvistamista kannatettavana tavoitteena. Kunta pitää hyvänä, että kunnille ei aseteta yksityiskohtaisia toteutusvelvoitteita, vaan kunnat voivat valita omiin olosuhteisiinsa parhaiten soveltuvat keinot. Kaupunkiekosysteemien kehittämisessä tulee mahdollistaa luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, ilmastotavoitteiden ja kestävän yhdyskuntarakenteen yhteensovittaminen.

Kunta korostaa, että kaupunkivihreän lisääminen on olemassa olevilla kaupunkialueilla huomattavasti haastavampaa kuin uusilla rakentamisalueilla. Erityisesti kaupunkiekosysteemialueiden (UCC) tiiviissä rakenteessa mahdollisuudet lisätä viherpinta-alaa tai puustoa, ovat rajalliset. Tiiviissä kaupunkiympäristössä viherryttäminen toteutuu usein pienipiirteisinä toimenpiteinä, kuten yksittäisten puiden istutuksina, pieninä viheralueina, hulevesiratkaisuina tai katu ympäristöjen viherrakenteen parantamisena. Myös tällaiset toimenpiteet voivat olla ekologisesti ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin kannalta merkittäviä. Tämän vuoksi kaupunkivihreän ja latvuspeiton seurantamenetelmien tulee olla riittävän tarkkoja, jotta myös pienialaiset muutokset ja vähittäinen kehitys voidaan tunnistaa ja ottaa huomioon tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa. Ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa tulee turvata mahdollisuudet kasvavien kaupunkiseutujen kestäväälle kehittämiselle. Toimenpiteet eivät saa tarpeettomasti rajoittaa yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista, vaan luonnon monimuotoisuuden tavoitteet on voitava sovittaa yhteen tiiviin ja ilmastokestävän kaupunkirakenteen kehittämisen kanssa.

Toimenpide 15 (liikenneympäristöjen puuston kehittäminen): Liikenneympäristöjen puuston kehittämistä koskeva toimenpide on kannatettava. Latvuspeiton kasvattamisessa tulisi kuitenkin painottaa myös suurikokoisia ja pitkäikäisiä puulajeja siellä, missä olosuhteet sen mahdollistavat. Pelkän puiden määrän sijaan huomiota tulisi kiinnittää myös puuston laatuun, elinvoimaisuuteen sekä monipuoliseen viherrakenteeseen, kuten pensaskerrokseen ja istutusalueisiin. Samalla tulee huomioida katutilan rajallisuus ja liikenneturvallisuus.

Toimenpide 16 (koulujen ja päiväkotien piha-alueiden viherryttäminen): on erittäin kannatettava ja tukee samanaikaisesti luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä lasten hyvinvointia. Suunnitelman mukaan leikkipuistojen viherryttämistä ei ole otettu mukaan toimenpiteeseen, koska asiaa on tarkoitus ohjata jatkossa uudistuvan yhdyskuntarakentamislain kautta. Tekstistä syntyy virheellinen käsitys, että yhdyskuntarakentamislaki sisältäisi leikkipuistojen viherryttämisvelvoitteen. Lakiluonnoksessa ei säädetä leikkipuistojen viherryttämisestä erillisenä velvoitteena, vaan yleisten alueiden suunnittelussa korostetaan nykyistä laajemmin muun muassa luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja kasvillisuuden huomioon ottamista.

Toimenpide 17 (Kaupallisten, teollisuus- ja brownfield-alueiden viherryttäminen): Kunta pitää tärkeänä, että myös työpaikka- ja teollisuusalueiden viherryttämistä edistetään. Näille alueille tulisi kehittää vihertehokkuuden arviointimenetelmiä, joissa huomioidaan viheralueiden laadulliset tekijät määrällisten tavoitteiden ohella. Yrityksiä tulisi kannustaa viherryttämiseen sekä kannustimin että ohjauskeinoin.

Toimenpide 18 (kaupunkivihreän kytkeytyneisyyden lisääminen): Tuusulan kunta pitää tärkeänä, että kaupunkivihreän kytkeytyneisyyttä vahvistetaan paikallistasolla erityisesti kaupunkiekosysteemialueiden (UCC) sisällä. Samalla tulee tunnistaa, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää myös kuntarajat ylittävien ekologisten verkostojen ja seudullisten viheryhteyksien säilyttämistä ja kehittämistä. Merkittävimmät viheryhteyksien katkokset aiheutuvat usein valtakunnallisista tai seudullisista liikenneväylistä, joiden ekologisten vaikutusten lieventäminen esimerkiksi vihersiltojen ja muiden ekologisten yhteyksien avulla edellyttää valtion osallistumista suunnitteluun ja rahoitukseen. Kuntien mahdollisuudet ratkaista suurten infrastruktuurihankkeiden aiheuttamia ekologistia estevaikutuksia omin resurssein ovat rajalliset.

Toimenpide 19 (tietopohjan vahvistaminen ja informaatio-ohjaus): korostaa tiedon lisäämistä, mikä on erittäin tärkeää. Erityisesti kuntapäätäjien tietämyksen lisääminen on keskeistä, koska päätökset resursseista ja investoinneista tehdään kunnissa. Kaupunkivihreän taloudellisen arvon tunnistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Yhtenäinen, ajantasainen ja helposti hyödynnettävä tieto esimerkiksi viherrakenteesta, ekologisista yhteyksistä, latvuspeitosta helpottaa ratkaisujen perustelua sekä auttaa yhteensovittamaan rakentamisen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

Toimenpide 20 (kaupunkivihreän rahoituspolku ja kannusteet): Kunta pitää välttämättömänä, että kaupunkivihreän lisäämiseen luodaan pysyviä valtion tukimuotoja eikä toteutusta jätetä yksinomaan kuntien vastuulle. Monet toimenpiteet edellyttävät pitkäjänteistä investointia viheralueisiin.

Toimenpide 21 (Kaupunkivihreän kytkeminen kuntien ohjauskeinoihin): Viherryttämiseen liittyviä tavoitteita sisältyy jo monien kuntien strategioihin, ohjelmiin ja suunnitelmiin. Jatkossa painopisteen tulisi olla tavoitteiden käytännön toteuttamisessa ja riittävässä resursoinnissa.

Toimenpide 22 (viherympäristötavoitteiden liittäminen kaupunkikehittämisen sopimusvälineisiin): Tuusulan kunta pitää perusteltuna, että kaupunkivihreää ja latvuspeittoa edistetään ensisijaisesti kuntien nykyisten suunnittelu- ja sopimusvälineiden kautta, joissa voidaan huomioida paikalliset olosuhteet ja tavoitteet. Viherympäristötavoitteiden sisällyttäminen esimerkiksi MAL-sopimuksiin edellyttää lisäselvityksiä erityisesti resursoinnin osalta. Lisäksi jää epäselväksi, perustuisivatko mahdolliset viherryttämissopimukset vapaaehtoisuuteen vai sisältäisivätkö ne kunnille sitovia velvoitteita.

13. Kommentit erityisesti pölyttäjäkantojen ja maatalousekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artiklat 10 ja 11) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Tuusulan kunta kannattaa maatalousympäristöjen luonnon monimuotoisuutta ja pölyttäjäkantoja vahvistavia toimenpiteitä. Kunnassa on merkittäviä kulttuurimaisema-alueita, arvokkaita peltoalueita sekä

aktiivista maataloustoimintaa, joiden säilyminen ja hoito tukevat sekä luonnon monimuotoisuuden että maisema-arvojen turvaamista. Toimenpiteiden toteutuksessa tulee hyödyntää vapaaehtoisia kannustimia ja turvata maatilojen toimintaedellytykset siten, että luonnon monimuotoisuuden tavoitteet voidaan sovittaa yhteen kannattavan maatalouden kanssa.

Kunnilla on merkittävä rooli pölyttäjiä tukevien ympäristöjen luomisessa ja hoidossa muun muassa viheralueilla, niityillä, puistoissa, hulevesiratkaisuissa sekä tie- ja katu ympäristöissä.

Tieympäristöjä tulisi hyödyntää nykyistä laajemmin pölyttäjiä soveltuvina niittyalueina. Niittorajoituksia suunniteltaessa on huomioitava myös näkemäalueet ja turvallisuus. Niittoaikojen sääntely ei saa myöskään johtaa tilanteeseen, jossa haitallisten vieraslajien (kuten komealupiinin) torjunta vaikeutuu tai estyy. Tieympäristöjen lisäksi myös rata- ja voimajohtokäytävät muodostavat merkittävän potentiaalin pölyttäjiä soveltuvien elinympäristöjen kehittämisessä.

Pölyttäjäsävellysten hoitokäytäntöjen toteutuksessa tulee huomioida myös ihmisten terveys, alueiden yleinen siisteys ja virkistyskäyttö. Vilkkaisesti käytetyillä viheralueilla, puistoissa ja ulkoilureittien varsilla tulee olla mahdollista toteuttaa tarkoituksenmukaista niittoa alueiden hoidettavuuden, viihtyisyyden sekä esimerkiksi punkkiriskien hallinnan turvaamiseksi

15. Kommentit erityisesti metsäekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artikla 12) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Metsäekosysteemien ennallistaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä maanomistajien kanssa, sillä merkittävä osa metsistä on yksityisessä omistuksessa. Koska ennallistamissuunnitelman toimeenpano perustuu yksityisten maanomistajien osalta vapaaehtoisuuteen, tulee heidän osallistumistaan tukea riittävillä kannustimilla, neuvonnalla ja korvausjärjestelmillä.

Suunnitelmasta ei käy selvästi ilmi, mitä velvoitteita tai odotuksia kohdistuu kuntien omistamiin metsiin.

16. Kommentit tietopuutteiden ja seurantavelvoitteiden täyttämiseksi ehdotettuihin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Tuusulan kunta pitää tietopohjan vahvistamista ja seurannan kehittämistä ennallistamisasetuksen toimeenpanon kannalta erittäin tärkeänä. Luotettava, ajantasainen ja valtakunnallisesti yhtenäinen tieto luontotyypeistä, niiden tilasta ja lajistosta tukee kuntien maankäytön suunnittelua ja päätöksentekoa sekä helpottaa luonnon monimuotoisuutta koskevien ratkaisujen perustelua.

Suunnitelmassa todetaan, että seuranta perustuu sähköisiin tietokantoihin, paikkatietoon, kaukokartoitukseen ja olemassa oleviin seurantajärjestelmiin. Kuntien näkökulmasta jää kuitenkin epäselväksi, mikä osa selvitys-, seuranta- ja raportointivelvoitteista kuuluu valtion viranomaisille ja mikä mahdollisesti kunnille.

Ennallistamisasetus edellyttää, että luontotyyppien tila tunnetaan vuoteen 2030 mennessä vähintään 90 prosentilla niiden kokonaispinta-alasta. Tuusulan kunta pitää tärkeänä, että Suomen ympäristökeskuksen vuosina 2027–2030 toteuttaman valtakunnallisen maastoinventoinnin tulokset integroidaan viiveettä kuntien paikkatietojärjestelmiin ja ovat maksutta kuntien käytettävissä. Näin alueidenkäytön suunnittelussa voidaan luotettavasti huomioida ennallistamisasetuksen heikentämättömyysvelvoitteet.

Lisäksi suunnitelmassa tulisi selkeästi täsmentää, riittääkö valtakunnallinen inventointi ennallistamisasetuksen tietopohjaksi vai edellytetäänkö kunnilta tämän lisäksi omia, tarkempia luontotyyppi-inventointeja tai muuta tiedontuotantoa. Samalla tulisi kuvata yksiselitteisesti kuntien selvitys-, seuranta- ja raportointivelvoitteet sekä niiden mahdolliset resurssi- ja rahoitusvaikutukset.

17. Kommentit suunnitelman kustannuksiin ja rahoituspohjaa koskeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 5)

Ennallistamissuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää pitkäjänteistä ja riittävää rahoitusta. Kunnille ei tule syntyä uusia velvoitteita ilman, että niiden toteuttamiseen osoitetaan riittävät taloudelliset resurssit. Erityisesti kaupunkiekosysteemien viherryttämiseen, tiedon tuottamiseen sekä seurantaan tulee varata riittävä valtion rahoitus.

Kunta pitää tärkeänä, että ennallistamisen kustannuksia ja hyötyjä arvioidaan kokonaisuutena ja että rahoitusta kohdennetaan kustannustehokkaasti toimenpiteisiin, joilla saavutetaan samanaikaisesti luonnon monimuotoisuus-, ilmasto-, virkistys- ja hyvinvointihyötyjä

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa selostusosan mukaisen lausunnon Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta. Lisäksi kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös